

REGLEMENT FINANCIËEL BELEID EN BEHEER

Wassenaarsche Bouwstichting

Status:

Vastgesteld door het Bestuur d.d.: 6 juli 2016

Goedgekeurd door de RvC d.d.: 6 juli 2016

Goedgekeurd door de Autoriteit woningcorporaties d.d.: 12 oktober 2016

Inleiding

De Wassenaarsche Bouwstichting is een Toegelaten instelling (Ti) op basis van Hoofdstuk IV, artikel 19 en volgende van de Woningwet. Artikel 55a van de Woningwet bepaalt dat de Wassenaarsche Bouwstichting een reglement financieel beleid en beheer opstelt om inzichtelijk te maken op welke wijze zij financiële continuïteit borgt.

In het Besluit Toegelaten instellingen Volkshuisvesting (hierna: BTiV) en de ministeriële regeling toegelaten instellingen volkshuisvesting 2015 (hierna: regeling) zijn nadere eisen gesteld aan dit reglement.

De eisen die aan het reglement van de Wassenaarsche Bouwstichting zijn gesteld hebben onder meer betrekking op de uitgangspunten van het financieel beleid en beheer, de organisatie en jaarlijkse monitoring en de betrokkenheid van het intern toezicht op het beheer. Ook worden regels gesteld voor beleggingen en derivaten.

De Wassenaarsche Bouwstichting zorgt er voor dat het reglement financieel beleid en beheer actueel blijft, dat het een feitelijke beschrijving van de processen is en dat zij toeziet op de naleving daarvan.

Het reglement financieel beleid en beheer heeft door haar aard en inhoud een langjarige werking. Het reglement financieel beleid en beheer wordt jaarlijks geëvalueerd en afhankelijk van de bevindingen, aangepast. In bepaalde omstandigheden, zoals wijziging van de aard en inhoud van de interne en externe kaders, kan het noodzakelijk zijn het reglement financieel beleid en beheer eerder te evalueren en te wijzigen.

De beoordeling van de noodzaak tot wijziging van het reglement financieel beheer en beleid ligt bij de Raad van Commissarissen (RvC), de directeur-bestuurder en de manager financiën, die zich laten adviseren door interne en/of externe deskundigen.

De Wassenaarsche Bouwstichting heeft elementen van het reglement die periodiek herziening vereisen, zoals parametrisering en jaarlijkse aanpassing van streefwaarden, niet opgenomen in het reglement financieel beleid en beheer zelf. Deze worden in de vorm van wijzigingen in dit reglement naar het desbetreffende document weergegeven. Hiermee voorkomt de Wassenaarsche Bouwstichting dat het reglement jaarlijks moet worden voorgelegd aan de Autoriteit woningcorporaties (Aw).

Indien de Wassenaarsche Bouwstichting tussentijds merkt dat ze haar streefwaarden onvoldoende kan halen en mogelijk de financiële continuïteit in gevaar komt, dan zal ze dat conform artikel 29 Woningwet terstond aan de Aw melden.

De goedkeuring door de Aw is de (formele) toetsing dat het reglement financieel beleid en beheer in opzet aan de wettelijke kaders voldoet. Naleving en werking van het reglement zal de Aw in een later stadium bij de uitoefening van zijn toezicht toetsen.

Algemene toelichting bij het beoordelingskader

De voorwaarden die zijn gesteld aan de inhoud van het reglement zijn opgenomen in de artikelen 14 en 103 tot en met 108 van de BTiV en 41 tot en met 46 van de regeling.

De Aw heeft bij het opstellen van het toezicht- en beoordelingskader geconstateerd dat de hierboven genoemde regelgeving bij een strikte interpretatie van de bepalingen beperkingen oplegt aan de werkingsduur van het reglement onder andere door verwijzing naar tijdgebonden documenten, zoals bijvoorbeeld een meerjarenbegroting. Omdat dit door de wetgever niet is bedoeld, is dit reglement zodanig opgesteld dat het in beginsel een permanente geldigheid en werkingsduur heeft.

Elke corporatie moet ervoor zorgen dat het reglement financieel beleid en beheer actueel blijft.

Het reglement is enerzijds een omschrijving van de werkwijze, anderzijds is in het reglement vastgelegd hoe wordt toegezien op de werkwijze. De extern accountant zal ook op de naleving van het reglement moeten toezien.

1. Status van het Reglement financieel beleid en beheer

Het reglement financieel beleid en beheer is getoetst aan de wettelijke bepalingen zoals opgenomen in de Woningwet (artikel 29, artikel 55a), het BTiV (artikelen 103 tot en met 108) en regeling (artikel 41 tot en met 46). Conform BTiV artikel 103 heeft de directeur-bestuurder geconstateerd dat dit reglement voldoet aan de wettelijke bepalingen en heeft het op 6 juli 2016 voorgelegd ter goedkeuring aan de RvC. De RvC heeft het d.d. 6 juli 2016 goedgekeurd.

Op grond van artikel 14 van de BTiV maakt de Wassenaarsche Bouwstichting in het reglement financieel beleid en beheer inzichtelijk welke feiten, omstandigheden en bepalingen afzonderlijk betrekking hebben op hetzij haar DAEB-tak, hetzij haar niet-DAEB-tak, hetzij haar gehele organisatie. De bepalingen, opgenomen in het reglement financieel beleid en beheer hebben in principe betrekking op de gehele organisatie (dus zowel de DAEB-tak alsook de niet DAEB-tak), tenzij er expliciet wordt vermeld dat hier van wordt afgeweken.

1.1. Doelstellingen financieel beleid en beheer

Conform BTiV artikel 104 lid 2 sub a zijn de doelstellingen van het financiële beleid en beheer van de Wassenaarsche Bouwstichting ondersteunend aan de realisatie van de volkshuisvestelijke doelstellingen en financiële continuïteit. De financiële continuïteit van de Wassenaarsche Bouwstichting wordt in samenhang met de verbonden ondernemingen WaBS Beheer B.V., WaBS Service B.V., WaBS Duurzame Energie B.V., WaBS Vastgoed B.V., WaBS Projecten B.V. en DEE 'Wassenaar' B.V. beschouwd.

1.2. Reikwijdte reglement financieel beleid en beheer

Het reglement financieel beleid en beheer van de Wassenaarsche Bouwstichting heeft mede betrekking op verbonden ondernemingen: WaBS Beheer B.V., WaBS Service B.V., WaBS Duurzame Energie B.V., WaBS Vastgoed B.V., WaBS Projecten B.V. en samenwerkingsvennootschap(en) DEE 'Wassenaar' B.V.

1.3. MeerJarenBegroting

De Wassenaarsche Bouwstichting en de verbonden ondernemingen WaBS Beheer B.V., WaBS Service B.V., WaBS Duurzame Energie B.V., WaBS Vastgoed B.V., WaBS Projecten B.V. en DEE 'Wassenaar' B.V. stellen jaarlijks een meerjarenbegroting (MJB) op voor ten minste vijf jaar volgend op het laatst afgesloten boekjaar, conform BTiV artikel 104 lid 2 sub b. De meest actuele MJB van de Wassenaarsche Bouwstichting betreft document 'Begroting 2016' en deze is d.d. 16 november 2015 goedgekeurd door de RvC.

Alleen voor de initiële goedkeuring van dit reglement stuurt de Wassenaarsche Bouwstichting de meest actuele en door de RvC goedgekeurde 'Begroting 2016' naar de Aw.

1.4. Streefwaarden en prestatie-indicatoren

De Wassenaarsche Bouwstichting neemt in de MJB tevens voor ten minste vijf jaar volgend op het laatst afgesloten boekjaar, streefwaarden en prestatie-indicatoren op, die betrekking hebben op de in die jaren te verwachte financiële situatie en financiële risico's, conform BTiV artikel 104 lid 2 sub c. De minimale streefwaarden uit de MJB sluiten aan bij die van het WSW en de Aw. De Wassenaarsche Bouwstichting neemt een samenvatting van de streefwaarden en prestatie-indicatoren in een apart hoofdstuk/paragraaf op in de MJB.

1.5. Mandatering

De Wassenaarsche Bouwstichting hanteert een mandateringsregeling uitgewerkt in de Statuten van de Wassenaarsche Bouwstichting en het Bestuurs- en directiestatuut van de Wassenaarsche Bouwstichting. In deze mandateringsregeling zijn minimaal opgenomen bepalingen ten aanzien van de, door de RvC vast te stellen, bedragen die ten hoogste met een besluit van het bestuur gemoeid mogen zijn zonder dat het onderworpen is aan goedkeuring van de RvC, en de criteria voor die goedkeuring. Dit conform BTIV artikel 104 lid 2 sub d.

2. Interne kaders

In dit hoofdstuk volgen de bepalingen rondom de administratie, de administratieve organisatie, de interne beheersing en governance van de Wassenaarsche Bouwstichting.

De hierna volgende bepalingen rondom de administratie, de administratieve organisatie, interne beheersing en governance betreffen ook zaken waarvan de Wassenaarsche Bouwstichting de feitelijke uitvoering en inrichting vermoedelijk elders heeft belegd (Statuten, Bestuurs- en directiestatuut, Treasurystatuut, Investeringsstatuut, kwartaalrapportage), maar waarvan de wetgever verwacht dat ze expliciet benoemd worden in dit reglement.

2.1. Managementinformatie

De administratie van de Wassenaarsche Bouwstichting is zo ingericht dat steeds zicht is (adequate managementinformatie) op de uitkomsten van de te hanteren streefwaarden en prestatie-indicatoren (die zijn vermeld in de MJB). Dit conform BTIV artikel 105 lid 1 sub a.

Om steeds zicht te hebben stelt de Wassenaarsche Bouwstichting elk kwartaalmanagementinformatie op. De managementinformatie omvat de volkshuisvestelijke en financiële aspecten die de corporatie hanteert bij de sturing van haar bedrijfsactiviteiten en biedt inzicht in de belangrijkste risico's die de corporatie heeft onderkend, alsmede de maatregelen die zijn genomen ter beheersing van de risico's.

2.2 Risicobeheersing

De beheersing van de financiële risico's maakt onderdeel uit van de reguliere bedrijfsvoering conform BTIV artikel 105 lid 1 sub b. In de managementrapportage wordt aandacht geschonken aan de belangrijkste financiële risico's die de corporatie loopt en hoe deze te beheersen.

2.3 Proces- en functiebeschrijvingen

De Wassenaarsche Bouwstichting hanteert t.a.v. het beheersen van de financiële risico's een controletechnische functiescheiding t.a.v. de treasuryfunctie (lenen, geldmiddelenbeheer, aantrekken en gebruiken van financiële derivaten, beleggingsactiviteiten). Binnen de Wassenaarsche Bouwstichting zijn dan ook de volgende functies t.a.v. leningen, geldmiddelenbeheer, derivaten en beleggingsactiviteiten te onderscheiden:

- a. Beschikkende functie: deze is toegewezen aan de directeur-bestuurder.
- b. Registrerende functie: deze wordt uitgevoerd door de administrateur/medewerker planning & control, waar de administratie plaats vindt van alle transacties zoals die door Treasury worden uitgevoerd.
- c. Beherende functie: deze functie ligt bij de manager financiën.
- d. Bewarende functie: beheer van de bank- en giromiddelen is bij administrateur/medewerker planning & control.
- e. Controlerende functie: manager financiën.

Rond treasuryactiviteiten zijn de volgende processen te onderscheiden: financieren, beleggen, rentemanagement, liquiditeitenbeheer en financiële logistiek.

Alleen voor de initiële goedkeuring van het reglement financieel beleid en beheer stuurt de Wassenaarsche Bouwstichting de Aw de separate documenten rond de bovengenoemde proces- en functiebeschrijvingen toe.

De Wassenaarsche Bouwstichting draagt er zorg voor dat dit reglement ook bij toekomstige wijzigingen, met betrekking tot bovengenoemde proces- en functiebeschrijvingen rond treasuryactiviteiten, compliant blijft aan wet- en regelgeving. Dit is vastgelegd in het Treasurystatuut. Echter de Wassenaarsche Bouwstichting zal na initiële goedkeuring van het reglement door de Aw wijzigingen in proces- en functiebeschrijvingen niet meer afzonderlijk ter goedkeuring voor leggen aan de Aw. Dit alles conform BTiV artikel 105 lid 1 sub c.

2.4 Organisatiestructuur financieel beleid en beheer

Op grond van BTiV 105 lid 1 sub d bevat het reglement voorschriften omtrent een voor de corporatie passende organisatiestructuur m.b.t. het financiële beleid en beheer, waaronder in elk geval voorschriften omtrent bevoegdheden en mandatering daarvan en omtrent de betrokkenheid daarbij van de RvC en de controlerend accountant.

De corporatie maakt in haar reglement inzichtelijk hoe zij uitvoering heeft gegeven aan een passende organisatiestructuur werkt daarbij tenminste de in BTiV 105 lid 1 sub d genoemde aspecten uit, dan wel neemt verwijzingen op naar relevante documenten waar deze aspecten zijn uitgewerkt.

De Wassenaarsche Bouwstichting heeft haar organisatie dusdanig ingericht dat sprake is van een goede en transparante taak- en functiescheiding bij het uitvoeren van het financiële beleid, financiële transacties en financiële taken. De Wassenaarsche Bouwstichting maakt onderscheid in de volgende taken: accorderen (autoriseren), uitvoeren, controleren en registreren.

De uitvoering van het financieel beleid is gebaseerd op een drietal uitgangspunten ten behoeve van het interne risicobeheersings- en controlesysteem. Het betreft: het vier-ogen principe, het scheiden van bevoegdheden en het drie dijken model. Deze drie uitgangspunten van interne risicobeheersing en –controle dienen te allen tijde gewaarborgd te zijn binnen de Wassenaarsche Bouwstichting.

Vier-ogen principe

Het vier-ogen principe gaat er vanuit dat tenminste twee functionarissen naar een transactie hebben gekeken dan wel betrokken waren bij het nemen van een besluit. Dit is door de Wassenaarsche Bouwstichting georganiseerd in de vorm van een twee handtekeningensysteem (elektronisch/ papier) zodat de toepassing van dit principe achteraf traceerbaar en dus controleerbaar is.

Scheiden van bevoegdheden

Het scheiden van bevoegdheden heeft betrekking op de (functionele) autorisaties/ bevoegdheden die een persoon heeft binnen een proces. De Wassenaarsche Bouwstichting heeft de autorisaties/ bevoegdheden dusdanig ingericht dat het niet mogelijk is dat één functionaris een transactie van start tot einde kan uitvoeren.

Drie beheerslijnies

De Wassenaarsche Bouwstichting hanteert drie beheerslijnies die samen zorgen voor de beheersing van de bedrijfsprocessen van de Wassenaarsche Bouwstichting. Elke linie heeft haar eigen verantwoordelijkheden. De beheerslijnies zijn:

1e linie: Management en directeur-bestuurder

2e linie: Raad van Commissarissen/ Auditcommissie

3e linie: Externe accountant

Organisatie

De formele kaders inzake het financieel beleid en beheer zijn vastgelegd in de Statuten van de Wassenaarsche Bouwstichting, het Reglement voor de Raad van Commissarissen, het Bestuur- en directiestatuut, het Investeringsstatuut en het Treasurystatuut. Onderstaand zijn de meest relevante gremia en functionarissen ten aanzien van het financieel beleid en beheer nader toegelicht.

Raad van Commissarissen

De RvC is het toezichthoudende orgaan van de stichting. De RvC heeft vanuit haar toezichthoudende rol onder andere de volgende verantwoordelijkheden en bevoegdheden:

- Houdt toezicht op het bestuur van de stichting.
- Geeft goedkeuring aan het reglement financieel beleid en beheer, het treasurystatuut en het investeringsstatuut.
- Geeft goedkeuring aan transactievoorstellen die buiten het bereik van het treasurystatuut of het treasuryjaarplan vallen.
- Laat zich informeren over en houdt toezicht op het gevoerde treasurybeleid.
- Verleent décharge aan de directeur-bestuurder over het gevoerde treasurybeleid.
- De RvC kan besluiten bovenstaande taken en verantwoordelijkheden neer te leggen bij een uit haar midden te benoemen auditcommissie.

De RvC wordt door de directeur-bestuurder ten minste twee keer per jaar geïnformeerd over het gevoerde financieel beleid.

Auditcommissie

De auditcommissie (AC) richt zich in ieder geval op het toezicht op het bestuur ten aanzien van onder andere de werking van de interne risicobeheersing- en controlesystemen, waaronder het toezicht op de naleving van de relevante wet- en regelgeving en het toezicht op de werking van de integriteitscode.

De AC is tevens het eerste aanspreekpunt van de externe accountant wanneer de externe accountant onregelmatigheden constateert. Van de AC maakt tenminste één financieel expert uit.

Directeur-bestuurder

De Wassenaarsche Bouwstichting heeft een eenhoofdig bestuur (directeur-bestuurder). De taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van het bestuur zijn in artikel 7 van de statuten omschreven en nader uitgewerkt.

De directeur-bestuurder bestuurt de stichting binnen het door de RvC verstrekte mandaat. De directeur-bestuurder heeft onder andere de volgende verantwoordelijkheden en bevoegdheden:

- Stelt het reglement financieel beleid en beheer en het treasurystatuut vast.
- Stelt de werkwijze (processen en procedures) binnen het financieel beleid (inclusief treasury) vast.
- Laat zich periodiek informeren over de financiële en treasury-activiteiten.
- Neemt, op grond van schriftelijke transactievoorstellen, besluiten die passen binnen de geldende interne en externe kaders.
- Legt transactievoorstellen die buiten het bereik van het treasurystatuut of het treasuryjaarplan vallen, ter goedkeuring voor aan de Raad van Commissarissen.
- Verleent décharge aan de bij de uitvoering betrokken medewerkers binnen het treasuryproces.
- Legt verantwoording af aan de Raad van Commissarissen.
- Vertegenwoordigt Wassenaarsche Bouwstichting bij banken en de sectorinstellingen WSW en de Aw.

Manager financiën

De manager financiën is binnen de Wassenaarsche Bouwstichting verantwoordelijk voor de financiële administratie en het vve-beheer. Met betrekking tot het financieel beleid en beheer heeft de manager financiën de volgende taken en bevoegdheden:

- Initieert en coördineert de beleidsvoorbereidende informatievoorziening.
- Voert, op basis van vastgelegde procedures, de operationele treasury-activiteiten inzake het liquiditeitsbeheer (< 2 jaar) uit.
- Beoordeelt de in het treasuryoverleg ingebrachte rapportages en analyses op consistentie en volledigheid.
- Beoordeelt transactievoorstellen op wenselijkheid.

- Geeft uitvoering aan de operationele treasuryactiviteiten inzake financieren, beleggen en renterisicobeheer.
- Legt binnen twee weken, nadat de rating van de tegenpartij van een uitzetting, belegging of een rente-instrument verlaagd wordt (door minimaal twee rating-agencies) tot een niveau lager dan de minimale rating zoals vastgelegd in het treasurystatuut, een advies aan de treasurycommissie en de directeur-bestuurder voor.
- Is uitsluitend bevoegd te handelen op basis van getekende transactievoorstellen.
- Legt verantwoording af aan de directeur-bestuurder over de uitgevoerde transacties.
- Houdt toezicht op de naleving van besluiten en richtlijnen door medewerkers binnen het treasuryproces.
- Legt per kwartaal verantwoording af over de uitvoering van het treasurybeleid aan de directeur-bestuurder.

Administrateur/medewerker planning & control

De administrateur/medewerker planning & control van de Wassenaarsche Bouwstichting is verantwoordelijk voor het beheersen van de treasurypositie (liquiditeit en renterisico) van de Wassenaarsche Bouwstichting op zowel de korte als de lange termijn. De administratief medewerker valt direct onder de verantwoordelijkheid van de manager financiën. Alle besluiten, verzoeken, wijzigingen worden beoordeeld door de manager financiën.

Treasurycommissie

De treasurycommissie van de Wassenaarsche Bouwstichting heeft een brede adviserende taak ten behoeve van de directeur-bestuurder op het gebied van financiën en treasury. Daarnaast heeft de treasurycommissie een adviserende rol bij het opstellen van bepaalde documentatie en informatie op het gebied van treasury, zoals het treasuryjaarplan en transactievoorstellen.

De samenstelling van de treasurycommissie is als volgt: directeur-bestuurder, manager financiën en een extern adviseur.

Externe treasury adviseur

De Wassenaarsche Bouwstichting heeft een externe adviseur. De externe adviseur adviseert in brede zin op het gebied van treasury. De externe adviseur voert geen dagelijkse operationele werkzaamheden uit en heeft geen mandaat om (trans)acties te doen of contracten of andersoortige verplichtingen aan te gaan namens de Wassenaarsche Bouwstichting. De activiteiten van de externe adviseur richten zich hoofdzakelijk op advisering inzake het treasurystatuut, het treasurybeleid en de treasurypositie (financieringen, renterisicomanagement, etc).

De externe treasury adviseur:

- Houdt marktinformatie bij en interpreteert deze.
- Brengt kennis in van financiële markten en de werking van financiële producten.
- Bereidt samen met manager financiën de bijeenkomsten van de treasurycommissie voor.
- Stelt ten behoeve van de treasurycommissie rapportages en analyses op.
- Werkt op basis van ingebrachte rapportages en analyses, indien nodig, transactievoorstellen uit.
- Adviseert , indien nodig, over wijzigingen in onder andere het reglement financieel beleid en beheer en het treasurystatuut.

2.5 Eindverantwoordelijkheid m.b.t. financiële- en controlfunctie

Bij de Wassenaarsche Bouwstichting is de directeur-bestuurder, m.b.t. de financiële- en controlfunctie, eindverantwoordelijk. Conform BTiV artikel 105 lid 1 sub e. 1°.

2.6 Betrokkenheid financiële- en controlfunctie

Bij voorgenomen besluiten met verstreckende financiële gevolgen zal de Wassenaarsche Bouwstichting de financiële- en controlfunctie, in de persoon van de manager financiën altijd betrekken. Conform BTiV artikel 105 lid 1 sub e. 2°.

Voor de specifieke besluiten met verstreckende gevolgen van de Wassenaarsche Bouwstichting zijn deze besluiten opgenomen artikel 7 lid 4 van de (in 2016 aangepaste) Statuten van de Wassenaarsche Bouwstichting. In reglement van de raad van commissarissen van de Wassenaarsche Bouwstichting zijn een aantal bestuursbesluiten specifiek benoemd die voorafgaande goedkeuring behoeven van de Raad van Commissarissen. Tenminste bij deze besluiten zal de financiële- en controlfunctie (manager financiën) worden betrokken.

Het betreffen de volgende bestuursbesluiten, waarbij de financiële- en controlefunctie betrokken dient te worden wanneer er sprake is van, of een vermoeden van, verstreckende financiële gevolgen, omtrent:

- a) overdracht of overgang van de door de stichting in stand gehouden onderneming dan wel een overwegend deel van die onderneming aan een derde;
- b) het aangaan of verbreken van duurzame samenwerking van de stichting met een andere rechtspersoon of vennootschap dan wel als volledig aansprakelijke vennote in een commanditaire vennootschap of vennootschap onder firma, indien deze samenwerking of verbreking van ingrijpende betekenis is voor de stichting;
- c) het doen van een investering ten behoeve van de volkshuisvesting, indien daarmee ten minste € 3.000.000,- exclusief BTW gemoeid is, (met uitzondering van investeringen ten behoeve van het in stand houden van of treffen van voorzieningen aan onroerende zaken in eigendom van de stichting);
- d) wijziging van de statuten en de vaststelling of wijziging van het bestuursreglement;
- e) ontbinding van de stichting of wijziging van de rechtsvorm;
- f) het aanvragen van surseance van betaling of aangifte van faillissement van de stichting;
- g) de gelijktijdige beëindiging of beëindiging binnen een kort tijdsbestek van de arbeidsovereenkomst van een aanmerkelijk aantal werknemers van de stichting;
- h) een ingrijpende wijziging in de arbeidsomstandigheden van een aanmerkelijk aantal werknemers van de stichting of van personen die als zelfstandigen of in een rechtspersoon of vennootschap daarin werkzaam zijn;
- i) het vervreemden van onroerende zaken en hun onroerende en infrastructurele aanhorigheden van de stichting, het daarop vestigen van een recht van erfpacht, opstal of vruchtgebruik, en het overdragen van de economische eigendom daarvan, tenzij: met het betrokken besluit van het bestuur een bedrag van minder dan € 3.000.000 exclusief BTW gemoeid is, dan wel het betrokken besluit transacties betreft met betrekking tot woongelegenheden van welke de beoogde verkrijgers natuurlijke personen zijn en waarin die persoon of een bloed- of aanverwant in de eerste graad van die persoon zijn woonverblijf heeft of zal hebben;
- j) het vaststellen van het overzicht van de voorgenomen werkzaamheden in de gemeenten waar de stichting feitelijk werkzaam is;
- k) de vaststelling van het volkshuisvestingsverslag;
- l) vaststelling dan wel wijziging van de begroting;
- m) vaststelling van de meerjarenprognoses en de financiële meerjarenplanning;
- n) het uitgeven van schuldbrieven;
- o) het bezwaren van de in dit lid onder i. bedoelde zaken;
- p) het aangaan van overeenkomsten waarbij de stichting zich als borg of hoofdelijke medeschuldenaar verbindt, zich voor een derde sterk maakt of zich tot zekerheidstelling voor een schuld van een ander verbindt;
- q) het vaststellen dan wel wijzigen van een reglement voor het financiële beleid en beheer, inclusief het investerings-, beleggings- en treasurystatuut;

- r) het oprichten van andere rechtspersonen;
- s) het vaststellen dan wel wijzigen van het beleid van de stichting op hoofdlijnen;
- t) het uitoefenen van stemrecht op aandelen in een verbonden ondernemingen van de stichting alsook op aandelen die een deelneming van de stichting vormen;
- u) de opdracht tot het uitvoeren van visitatie bij de stichting en de wijze van uitvoering van en verslaggeving over de visitatie.

2.7 De controlfunctie

De controlfunctie bij de Wassenaarsche Bouwstichting wordt uitgevoerd door de manager financiën en omvat ook de aspecten van de interne bedrijfsvoering alsmede de effectiviteit en efficiency van de organisatie. Dit conform BTiV artikel 105 lid 1 sub e. 3°.

De controlfunctie is niet in een afzonderlijke organisatie-eenheid opgenomen. Vanwege de omvang van de Wassenaarsche Bouwstichting (in verhuureenheden) is dit ook niet verplicht vanuit de Woningwet. De manager financiën kan zowel gevraagd als ongevraagd de directeur-bestuurder en de RvC adviseren. Conform BTiV artikel 105 lid 1 sub e. 4°.

2.8 Kennisniveau RvC t.a.v. financieel beleid en beheer

De RvC van de Wassenaarsche Bouwstichting heeft voldoende kennis van het financieel beleid en beheer. Dit wordt geoperationaliseerd in de opleidingsprogramma's van de commissarissen om zo kennis op dit vlak te vergaren, danwel op peil te houden. In het Reglement Raad van Commissarissen van de Wassenaarsche Bouwstichting zijn de voorwaarden en mogelijkheden ten aanzien het kennisniveau en de functieprofielen van de commissarissen opgenomen. Dit conform BTiV artikel 105 lid 1 sub f.

2.9 Auditcommissie

De RvC van de Wassenaarsche Bouwstichting heeft een auditcommissie. Conform BTiV artikel 105 lid 1 sub g.

2.10 Bespreken financiële risico's

Bestuur en RvC bespreken tenminste drie keer per jaar de belangrijkste financiële risico's aan de hand van een door het bestuur opgestelde kwartaalrapportage. Conform BTiV artikel 105 lid 1 sub h.

Tevens bespreekt de RvC de financiële risico's met de controlerend accountant en de manager financiën die belast zijn met de beheersing van de risico's. Deze bespreking kan plaatsvinden zonder dat daarbij het bestuur aanwezig of vertegenwoordigd is. Dit is formeel vastgelegd in het Reglement voor de Raad van Commissarissen van de Wassenaarsche Bouwstichting. Conform BTiV artikel 105 lid 1 sub i.

2.11 Financiële jaarplan

Het bestuur van de Wassenaarsche Bouwstichting legt het financiële jaarplan ter goedkeuring voorlegt aan de RvC. Dit is formeel vastgelegd in de Statuten van de Wassenaarsche Bouwstichting en het Reglement voor de Raad van Commissarissen van de Wassenaarsche Bouwstichting. Conform BTiV artikel 105 lid 1 sub j.

2.12 Controleaanpak

De RvC stelt jaarlijks de controleaanpak en de speciale aandachtspunten voor de controle vast, in samenspraak met het bestuur, de manager financiën en de controlerend accountant. In het Reglement voor de Raad van Commissarissen van de Wassenaarsche Bouwstichting heeft de Wassenaarsche Bouwstichting bepalingen opgenomen met betrekking tot de jaarlijkse controleaanpak en de relatie met het bestuur en de externe accountant. Conform BTiV artikel 105 lid 1 sub j en sub k.

3 Specifieke Treasury-bepalingen

3.1 Derivaten

De Wassenaarsche Bouwstichting hanteert t.a.v. derivaten de volgende bepalingen en maakt in haar treasury statuut inzichtelijk hoe zij de handhaving binnen haar organisatie geborgd heeft.

- De Wassenaarsche Bouwstichting en de aan haar verbonden ondernemingen hanteren geen rentevisie voor derivaten. Conform BTiV artikel 106 lid 1 sub a.
- Het aantrekken en afstoten van derivaten geschiedt uitsluitend om de risico's van het financiële beleid en beheer te beperken. Conform BTiV artikel 106 lid 1 sub b.
- Het vervreemden van derivaten, anders dan met het doel om derivaatposities te sluiten, is niet toegestaan. Conform BTiV artikel 106 lid 1 sub c.
- Toezichtbelemmerende bepalingen zijn niet toegestaan. Conform BTiV artikel 106 lid 2.
- De Wassenaarsche Bouwstichting en de verbonden ondernemingen, voor derivaten met toezichtbelemmerende bepalingen een plan van aanpak hebben opgesteld dat is gericht op het binnen een redelijkerwijs haalbare termijn afbouwen van deze bepalingen. Conform RTiV artikel 45 lid 2.
- Dat de Wassenaarsche Bouwstichting en de verbonden ondernemingen geen andere financiële derivaten aantrekken dan rentecaps of payer swaps:
  - Ter hedging van variabele leningen die voor of tegelijk met het tijdstip van aantrekken van dat derivaat zijn aangetrokken,
  - Welke payer swaps geen langere looptijd hebben dan 10 kalenderjaren,
  - Waarvan het kalenderjaar waarin zij worden aangetrokken het eerste is,
  - Of basisrenteleningen indien zij uitsluitend tot doel hebben om daarin derivaten in te 'laten doorzakken' om te kunnen voldoen aan de buffereis of het sluiten/unwinden van contracten met toezichtbelemmerende bepalingen. Conform BTiV artikel 107 lid 1 sub a en b.
- Dat de Wassenaarsche Bouwstichting en verbonden ondernemingen uitsluitend financiële derivaten aantrekken, als de financiële instelling bij wie ze aankoopt hen heeft aangemerkt als een niet-professionele belegger. Conform BTiV artikel 107 lid 2 sub a en b.
- Dat de Wassenaarsche Bouwstichting en verbonden ondernemingen uitsluitend financiële derivaten aantrekken, nadat zij met de instelling van welke zij die derivaten aantrekt een Raamovereenkomst interest rate swaps (bijlage 6 bij de regeling) en een zogenaamd " ISDA Master Agreement" (zie ook onderdeel B van bijlage 7: "Schedule to 2002 Master Agreement") heeft afgesloten. Conform BTiV artikel 107 lid 2 sub b en c.
- Dat de Wassenaarsche Bouwstichting en verbonden ondernemingen uitsluitend financiële derivaten aantrekken die in euro's luiden. Conform BTiV artikel 107 lid 2 sub d.
- De bank, waarbij een dochtermaatschappij financiële derivaten afsluit of middelen uitzet, voldoet aan de eisen, genoemd in BTiV artikel 13, eerste lid. Conform BTiV artikel 107 lid 3.
- Dat de Wassenaarsche Bouwstichting en verbonden ondernemingen die financiële derivaten gebruiken voldoende liquiditeitsbuffer aanhouden om een daling van 2% van de vaste rente in de markt te kunnen opvangen. Conform BTiV artikel 108 lid 1 sub a.
- Dat de Wassenaarsche Bouwstichting en verbonden ondernemingen als de liquiditeitsbuffer geen 2% rentedaling kan opvangen, dit terstond mededelen aan de Aw en na overleg met de Aw maatregelen vaststelt. Conform BTiV artikel 108 lid 1 sub b.
- Dat de Wassenaarsche Bouwstichting en verbonden ondernemingen als de liquiditeitsbuffer geringer wordt om 1% rentedaling op te vangen, geen payer swaps aantrekken. Conform BTiV artikel 108 lid 1 sub c.

3.2 Beleggingen

De Wassenaarsche Bouwstichting hanteert t.a.v. beleggingen de volgende bepalingen en maakt in haar treasurystatuut inzichtelijk hoe zij de handhaving binnen haar organisatie geborgd heeft.

- De Wassenaarsche Bouwstichting en de aan haar verbonden ondernemingen hanteren geen rentevisie voor beleggingen. Conform BTiV artikel 106 lid 1 sub a.
- Het aantrekken en afstoten van beleggingen uitsluitend geschiedt om de risico's van het financiële beleid en beheer te beperken. Conform BTiV artikel 106 lid 1 sub b.
- Het lenen van gelden met het doel deze uit te zetten bij dezelfde of een andere partij ("near banking") is niet toegestaan. Conform BTiV artikel 106 lid 1 sub d.
- In het treasurystatuut zijn bepalingen opgenomen rond beleid en uitvoering ten aanzien van het beleggen. Conform RTiV artikel 41 lid 1 sub a.
- In het treasurystatuut zijn mogelijke soorten beleggingen en omvang daarvan opgenomen. Conform RTiV artikel 41 lid 1 sub b.
- In het treasurystatuut zijn bepalingen opgenomen rond mogelijke looptijden van beleggingen. Conform RTiV artikel 41 lid 1 sub c.
- In het treasurystatuut zijn bepalingen opgenomen (voor t.i's en verbonden ondernemingen) rond de gelden die in aanmerking komen voor beleggingen (alleen tijdelijk overtollige middelen). Conform RTiV artikel 41 lid 1 sub d.
- De Wassenaarsche Bouwstichting en verbonden ondernemingen doen slechts beleggingen bij financiële ondernemingen die zijn gevestigd in een lidstaat met een AA-rating (door tenminste twee van de drie ratingburo's). Conform RTiV artikel 41 lid 1 sub e. 1°.
- De Wassenaarsche Bouwstichting en verbonden ondernemingen doen slechts beleggingen bij financiële ondernemingen, die voor zichzelf en voor de door hen uitgegeven waardepapieren beschikken over minimaal een A-rating (door tenminste twee van de drie ratingburo's). Conform RTiV artikel 41 lid 1 sub e. 2°.
- De Wassenaarsche Bouwstichting en verbonden ondernemingen doen slechts beleggingen met een hoofdsomgarantie op de einddatum. Conform RTiV artikel 41 lid 1 sub f.
- De Wassenaarsche Bouwstichting en verbonden ondernemingen doen slechts beleggingen in euro. Conform RTiV artikel 41 lid 1 sub g.
- De Wassenaarsche Bouwstichting en verbonden ondernemingen doen geen beleggingen in aandelen en achtergesteld papier. Conform RTiV artikel 41 lid 1 sub h.
- De Wassenaarsche Bouwstichting en verbonden ondernemingen doen geen beleggingen met een looptijd > 5 jaar. Conform RTiV artikel 41 lid 1 sub i.
- De middelen die zijn gemoeid met de beleggingen, gedurende de looptijd van de belegging, zijn niet nodig om te voldoen aan lopende financiële verplichtingen (zoals blijkend uit de kasstroomprognose). Conform RTiV artikel 41 lid 1 sub j.
- De beleggingen worden zoveel mogelijk aangehouden tot de bij aanvang van de belegging vastgestelde looptijd. Conform RTiV artikel 41 lid 1 sub k.
- De Wassenaarsche Bouwstichting en verbonden ondernemingen gaan geen beleggingsovereenkomsten met toezichtbelemmerende clausules aan. Conform RTiV artikel 41 lid 1 sub l.
- De Wassenaarsche Bouwstichting en verbonden ondernemingen, waarvan de beleggingsportefeuille op 1 juli 2015 niet voldoet aan deze regeling, hebben een plan van aanpak opgesteld dat is gericht op het zo spoedig mogelijk beëindigen van die beleggingen. Conform RTiV artikel 41 lid 2.

Addendum

Bij het Reglement Financieel Beleid en Beheer (RFBB) zoals bedoeld in artikel 55 lid 2 van de Woningwet

Toegelaten instellingen dienen sinds 1 januari 2017 te beschikken over een door de Autoriteit Woningcorporaties goedgekeurd RFBB. Als gevolg van wijzigingen in het wettelijk kader is het goedgekeurde RFBB met ingang van 1 juli 2017 niet meer volledig in lijn met de Woningwet.

Met de ondertekening van dit addendum verklaart de Wassenaarsche Bouwstichting vertegenwoordigd door de heer A.M. Zopfi dat zij zich conformeert aan de volgende wijzigingen ten opzichte van het bestaande, door de Autoriteit Woningcorporaties goedgekeurde model-RFBB van Aedes, nieuw of gewijzigd zijn:

Paragraaf 1.2 "Reikwijdte" wordt in zijn geheel vervangen door: "Het Reglement van de Wassenaarsche Bouwstichting geldt voor de Wassenaarsche Bouwstichting alsmede de in bijlage A genoemde dochtermaatschappijen en verbonden ondernemingen in de zin van de Woningwet. In bijlage A zijn de dochtermaatschappijen en verbonden ondernemingen opgenomen, waarvan de toegelaten instelling meer dan de helft van de bestuurders kan benoemen of ontslaan, conform wijziging BTiV onderdeel S. Dit Reglement is ook van toepassing op alle nieuw op te richten verbonden ondernemingen. Wassenaarsche Bouwstichting maakt conform BTiV artikel 104 lid 2 sub d in het jaarverslag melding van de met haar verbonden ondernemingen, op een wijze conform artikel 41 lid 4 van de Regeling Toegelaten instellingen Volkshuisvesting (RTiV)".

Paragraaf 2.7. De eerste alinea wordt als volgt gewijzigd:

De controlfunctie bij corporatie Wassenaarsche Bouwstichting en de verbonden ondernemingen, genoemd in bijlage A wordt uitgevoerd door manager financiën en omvat ook de aspecten van de interne bedrijfsvoering alsmede de effectiviteit en efficiency van de organisatie. Dit conform BTiV artikel 105 lid 1 sub e. 3°.

In paragraaf 3.1 Derivaten wordt telkens achter "verbonden ondernemingen" toegevoegd "genoemd in bijlage A".

Paragraaf 3.2 "Beleggingen" wordt hernoemd in "Beleggingen en collegiale leningen". Daarbij wordt in deze paragraaf achter "verbonden ondernemingen" toegevoegd "genoemd in bijlage A".

De aanhef wordt als volgt gewijzigd:

Wassenaarsche Bouwstichting hanteert t.a.v. beleggingen en het verstekken van collegiale leningen de volgende bepalingen en maakt in haar treasurystatuut (*of ander document benoemen indien van toepassing*) inzichtelijk hoe zij de handhaving binnen haar organisatie geborgd heeft:

In de volgende bullet wordt achter "beleggingen" toegevoegd: collegiale leningen:

- Wassenaarsche Bouwstichting en de verbonden ondernemingen genoemd in bijlage A hanteren geen rentevisie voor beleggingen. Conform BTiV artikel 106 lid 1 sub a.

De volgende 2 bullets worden vervangen:

- Wassenaarsche Bouwstichting en de verbonden ondernemingen doen slechts beleggingen bij financiële ondernemingen die zijn gevestigd in een lidstaat met een AA-rating (door tenminste twee van de drie ratingburo's). Conform RTiV artikel 41 lid 1 sub e. 1°.

- Wassenaarsche Bouwstichting en de verbonden ondernemingen A doen slechts beleggingen bij financiële ondernemingen, die voor zichzelf en voor de door hen uitgegeven waardepapieren beschikken over minimaal een A-rating (door tenminste twee van de drie ratingburo's). Conform RTiV artikel 41 lid 1 sub e. 2°.

door de volgende bullet:

- Wassenaarsche Bouwstichting en de verbonden ondernemingen, genoemd in bijlage A zetten slechts middelen uit bij financiële ondernemingen die gevestigd zijn in een lidstaat die ten minste beschikt over een AA-rating afgegeven door ten minste twee van de ratingbureaus Moody's, Standard and Poor's en Fitch. Conform RTiV artikel 41 lid 1 sub e.

Deze paragraaf wordt vervolgens aangevuld met:

"Met betrekking tot het verstrekken van collegiale leningen gelden de volgende aanvullende bepalingen:

- De looptijd van de collegiale lening bedraagt maximaal 5 jaar, conform RTiV artikel 40a sub a
- De rente van de collegiale lening is niet hoger dan het geldende rentemaximum van WSW, conform RTiV artikel 40a sub b
- De gebruikte leningsovereenkomst bij een collegiale lening is conform de in RTiV opgenomen modelovereenkomst, conform RTiV artikel 40a sub c
- Collegiale leningen worden uitsluitend verstrekt uit middelen die zijn ondergebracht in de daeb-tak, conform RTiV artikel 40a sub d.
- Over het verstrekken van collegiale leningen wordt verantwoording afgelegd in het jaarverslag, conform RTiV artikel 40a sub e.

Hierbij verklaart de toegelaten instelling dat zodra een wijziging van het RFBB vanwege een andere reden dan een wijziging in het wettelijk kader aan de orde is, de toegelaten instelling de in dit addendum opgenomen bepalingen overneemt in het aangepaste RFBB. De aangepaste versie is onderworpen aan goedkeuring door de Autoriteit Woningcorporaties.

In te vullen door toegelaten instelling:

Datum akkoord bestuur(der): 21 augustus 2017

Datum akkoord RvC: 21 augustus 2017

Naam contactpersoon: A.M. Zopfi

Handtekening:

In te vullen door Autoriteit Woningcorporaties

Gezien voor akkoord Autoriteit Woningcorporaties:

Datum:

Behandelend inspecteur:

Bijlage Addendum

Lijst van dochtermaatschappijen van de Wassenaarsche Bouwstichting en verbonden ondernemingen waarvan de Wassenaarsche Bouwstichting meer dan de helft van de bestuurders kan benoemen of ontslaan.

- WaBS Beheer BV
- WaBS Vastgeod BV
- WaBS Services BV
- WaBS projecten BV
- WaBS DE BV
- DEE BV